

**ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ,
ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЕЮ 209-1 КК УКРАЇНИ, ТА ЇХ ВІДМЕЖУВАННЯ
ВІД СУМІЖНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ З УРАХУВАННЯМ ОЗНАК ОБ'ЄКТИВНОЇ
СТОРОНИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ**

**THE ISSUE OF THE QUALIFICATION OF CRIMINAL OFFENSES PROVIDED
FOR IN ARTICLE 209-1 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE,
AND THE DIFFERENTIATION FROM RELATED OFFENSES TAKING INTO
ACCOUNT THE FEATURES OF THE OBJECTIVE SIDE OF THE ELEMENTS
OF A CRIMINAL OFFENSE**

У статті, з урахуванням обмеженого обсягу публікації, розглянуто ряд питань кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених статтею 209-1 КК України, а також відмежування цих правопорушень від суміжних кримінальних та адміністративних правопорушень на підставі ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. На підставі першої ознаки об'єктивної сторони – суспільно небезпечного діяння було констатовано, що попри широку за своїм змістом назву статті 209-1 КК України диспозиції частин першої та другої цієї статті передбачають кримінальну відповідність за чітко визначений перелік діянь, що порушують антилегалізаційне законодавство. На підставі таких ознак об'єктивної сторони, як суспільно небезпечне діяння та суспільно небезпечні наслідки, було здійснено розмежування кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 209-1 КК України, та адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 166-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Далі в статті проаналізовано зміни, що відбулися в чинному законодавстві та які вплинули на розмежування кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 209-1 КК України, та адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 166-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Також у статті розглянуто значення факультативних ознак об'єктивної сторони для кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених статті 209-1 КК України, та їх відмежування від суміжних правопорушень. Проаналізовано позицію згідно з якою кримінальні правопорушення, передбачені статтею 209-1 КК України, можуть утворювати пособництво у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 209 або 258-5 цього Кодексу. Також висвітлено позицію згідно з якою немає підстав розглядати кримінальне правопорушення, передбачене частиною першою статті 209-1 КК України, як спосіб злочинної легалізації у формі вчинення дій, спрямованих на приховування чи маскуванню незаконного походження коштів або іншого майна, чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення.

Ключові слова: склад кримінального правопорушення, об'єктивна сторона кримінального правопорушення, суспільно-небезпечне діяння, суспільно-небезпечні наслідки, факультативні ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення, кваліфікація кримінального правопорушення, склад адміністративного правопорушення, легалізація майна, одержаного злочинним шляхом, фінансовий моніторинг.

In the article, taking into account the limited scope of the publication, a number of issues concerning the qualification of criminal offenses provided for in Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine, as well as the differentiation of these offenses from related criminal and administrative offenses on the basis of the features of the objective side of the elements of a criminal offense, are considered. Based on the first feature of the objective side of the offense – the socially dangerous act – it was established that, despite the broad title of Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine, the dispositions of Parts One and Two of this Article provide for criminal liability only for a clearly defined list of acts that violate anti-money laundering legislation. On the basis of such features of the objective side as the socially dangerous act and socially dangerous consequences, a distinction was drawn between the criminal offense provided for in Part One of Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine and the administrative offense provided for in Part One of Article 166-9 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses. The article further analyzes the amendments introduced into the current legislation that have affected the distinction between the criminal offense provided for in Part Two of Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine and the administrative offense provided for in Article 166-9 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses. The article also examines the significance of the optional features of the objective side for the classification of criminal offenses provided for in Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine and for distinguishing them from related offenses. The author analyzes the position according to which the criminal offenses provided for in Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine may constitute aiding and abetting the commission of criminal offenses provided for in Articles 209 or 258-5 of this Code. The article also highlights the position that there are no grounds for regarding the criminal offense provided for in Part One of Article 209-1 of the Criminal Code of Ukraine as a method of criminal money laundering in the form of actions aimed at concealing or disguising the illicit origin of funds or other property, possession thereof, rights to such funds or property, their source, location, or movement.

Key words: *composition of a criminal offense, objective side of a criminal offense, socially dangerous act, socially dangerous consequences, optional elements of the objective aspect of a criminal offense, legal qualification of a criminal offense, elements of an administrative offense, legalization of property obtained by criminal means, financial monitoring.*

Постановка проблеми. Аналіз ознак кримінальних правопорушень, у тому числі передбачених ст. 209-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України), має важливе значення не сам по собі, а як важлива складова правозастосовної практики та формування єдиних підходів при застосовуванні відповідних кримінально-правових норм для забезпечення принципу правової визначеності як однієї зі складових верховенства права. З урахуванням проведеного аналізу кримінально-правових норм здійснюється кваліфікація суспільно небезпечних діянь винних осіб, яка знаходить своє відображення у відповідних процесуальних документах.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми. Питання кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209-1 КК України, та їх відмежування від суміжних правопорушень у своїх роботах досліджували П. П. Андрушко, В. М. Бровко, Н. О. Гуртова, О. О. Дудоров, В. М. Киричко, О. І. Перепелиця, О. В. Процюк, Ю. Г. Старовойтова, В. Я. Тацій, В. В. Черней та ін. Однак, через зміни редакції цієї статті, а також регулятивного антилегалізаційного законодавства підходи сформовані в юридичній літературі та правозастосовній практиці потребують перегляду та певного корегування.

Метою статті є розгляд питань кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209-1 КК України, та їх відмежування від суміжних правопорушень з урахуванням ознак об’єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Виклад основного матеріалу. Перша ознака об’єктивної сторони, якій буде приділено увагу при розгляді питань кваліфікації досліджуваного кримінального правопорушення та відмежування від суміжних правопорушень, це суспільно небезпечне діяння.

Попри назву ст. 209-1 КК України, в якій йдеться про умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, диспозиції частин 1 та 2 цієї статті передбачають кримінальну відповідальність за чітко визначений

перелік діянь, що порушують відповідне законодавство. Вчинення інших порушень антилегалізаційного законодавства, за наявності всіх необхідних ознак, може утворювати склад іншого кримінального чи адміністративного правопорушення.

Постановою суду керуючу відділенням банку було звільнено від кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 367 КК України, який було вчинено за наступних обставин. Виявляючи службову недбалість, неналежним чином ставлячись до своїх службових обов'язків, керуюча відділенням банку не перевірила надані їй на перевірку грошові чеки ПП на суму 4 637 466,10 грн та підписала їх, фактично надавши можливість отримання цих коштів сторонній особі. Також винна особа порушуючи вимоги своєї посадової інструкції не здійснювала щоденний контроль за проведенням ідентифікації клієнтів відділення банку відповідно до вимог чинного законодавства, що дало можливість посадовим особам банку (бухгалтеру-контролеру та завідувачу каси) видати зазначені гроші сторонній особі. Внаслідок злочинних діянь винної особи інтересам ПП було завдано збитки на суму 4 637 466,10 грн [5].

Як видно в цьому рішенні, зокрема, йдеться про порушення порядку ідентифікації клієнтів, що виступає обов'язковою складовою фінансового моніторингу під час проведення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та регулюється законодавством про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. При цьому такі діяння не утворюють склад жодного з кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209-1 КК України.

Наступна ознака об'єктивної сторони, якій буде приділено увагу при розгляді питань кваліфікації досліджуваного кримінального правопорушення та відмежування від суміжних правопорушень, це суспільно небезпечні наслідки.

Ця ознака відіграє важливе значення при відмежуванні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 209-1 КК України, від суміжного адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 166-9 «Порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

У ч. 1 ст. 166-9 КУпАП передбачено адміністративну відповідальність за цілу низку адміністративних деліктів, серед яких неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – Спеціально уповноважений орган) недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством. Як можна бачити, об'єктивна сторона адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 166-9 КУпАП, має ряд спільних ознак з кримінальним правопорушенням, передбаченим ч. 1 ст. 209-1 КК України. По-перше, це діяння у формі неподання, несвоєчасного подання або подання недостовірної інформації. По-друге, це адресат отримання відповідної інформації – Спеціально уповноважений орган. По-третє, це інформація, що має бути надана Спеціально уповноваженому органу.

При цьому головна відмінність між складами досліджуваного кримінального правопорушення та зазначеного адміністративного делікту полягає у наявності/відсутності суспільно небезпечних наслідків. Тобто законодавець передбачив чіткий критерій, який дозволяє відмежувати зазначені діяння. За відсутності суспільно небезпечних наслідків вчинення будь-якого діяння, передбаченого ч. 1 ст. 209-1 КК України, тягне адміністративну відповідальність, передбачену ч. 1 ст. 166-9 КУпАП.

Так, згідно з постановою місцевого суду підприємством 11.01.2019, 14.01.2019 було здійснено фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, та зареєстровані в реєстрі фінансових операцій 15.01.2019. Відповідно до пп. «а» п. 6 ч. 2 ст. 6 Закону України від 14 жовтня 2014 року «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон) суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Спеціально уповноважений орган про фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, протягом 3 робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення. Таким чином, останнім днем для повідомлення Спеціально уповноваженим органом про зазначену фінансову операцію було 18.01.2019. Проте всупереч вимогам Закону відповідальний

працівник за проведення фінансового моніторингу (директор підприємства) направив файлом-повідомленням інформацію про ці фінансові операції лише 21.01.2019, тобто із запізненням на 1 робочий день, чим вчинив адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 166-9 КУпАП [4].

Запропонований підхід заслуговує на підтримку виходячи з наступного. Враховуючи важливість боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму Директива Європейського парламенту та Ради 2015/849/ЄС від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання доходів та фінансування тероризму (далі – Директива ЄС) також передбачає обов’язок для держав-членів встановлювати ефективні, адекватні та стримуючі адміністративні санкції і заходи в національному законодавстві за недотримання національних положень, які транспонують цю Директиву. Директива ЄС повинна забезпечувати сукупність адміністративних санкцій і заходів для держав-членів принаймні для серйозних, неодноразових або систематичних порушень вимог стосовно належної перевірки клієнта, обліку, повідомлення про підозрілі операції та внутрішнього контролю зобов’язаних осіб. У процесі транспозиції положень цієї Директиви, держави-члени повинні забезпечити, щоб накладання адміністративних санкцій і заходів відповідно до цієї Директиви та кримінальних санкцій відповідно до національного законодавства, не порушували принцип *ne bis in idem* (ст. 59) [2].

Відсутність суспільно небезпечних наслідків виступає ключовою проте не єдиною ознакою, за якою склад адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 166-9 КУпАП, можна відмежувати від складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 209-1 КК України.

Друга відмінність полягає в тому, що в ч. 1 ст. 166-9 КУпАП закріплено таку форму об’єктивної сторони, як порушення порядку подання Спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством. Треба зазначити, що тлумачення зазначеного діяння викликає складності та запитання. Його формулювання вказує на те, що будь-яке порушення антилегалізаційного законодавства, яке регламентує подання відповідної інформації Спеціально уповноваженому органу, утворює склад адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 166-9 КУпАП. З точки зору правової визначності такий підхід є сумнівним. До того ж несвоєчасне подання відповідної інформації також можна розглядати як один з видів порушення порядку подання відповідної інформації. Враховуючи зазначене є обґрунтованим підхід законодавця не закріплювати відповідне діяння також у ч. 1 ст. 209-1 КК України.

Не можна забувати, що ст. 166-9 КУпАП (у попередній редакції) в ч. 3 передбачала адміністративну відповідальність за розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об’єктом обміну між суб’єктом первинного фінансового моніторингу та Спеціально уповноваженим органом або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв’язку з її професійною або службовою діяльністю. Не складно зрозуміти, що зазначений склад адміністративного правопорушення був суміжним із складом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 209-1 КК України. При цьому ключова відмінність так само полягала в наявності або відсутності суспільно небезпечних наслідків, що могли настати в результаті розголошення інформації, яка виступала предметом цих правопорушень.

Утім, Законом України від 6 грудня 2019 року «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон від 6 грудня 2019 року) також були внесені зміни до ст. 166-9 КУпАП. Одна з ключових змін полягала в тому, що з цієї статті було виключено її ч. 3. У результаті цих змін розголошення таємниці фінансового моніторингу або факту обміну відповідною інформацією між суб’єктами, які діють у сфері фінансового моніторингу, якщо такі дії не заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, наразі не тягне адміністративної відповідальності.

Питання про внесення зазначених змін залишається відкритим. Аналіз пояснювальної записки до проекту Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» відповіді на це питання також не дає [6].

Можливо такі зміни на сьогоднішній день обґрунтовані тим, що на думку законодавця, будь-яке розголошення таємниці фінансового моніторингу або інформації про факт обміну відповідною інформацією у сфері фінансового моніторингу обов’язково спричиняє суспільно небезпечні наслідки, передбачені ч. 2 ст. 209-1 КК України. Також не виключено, що в таких випадках

законодавець вирішив обмежитись лише заходами впливу та відповідальністю, передбаченою ст. 32 Закону від 6 грудня 2019 року для суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Тепер розглянемо значення факультативних ознак об'єктивної сторони для кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209-1 КК України, та їх відмежування від суміжних правопорушень.

П. П. Андрушко пропонує розглядати злочин, передбачений ч. 1 ст. 209-1 КК України (у редакції Закону України від 16 січня 2003 року «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України»), як спосіб легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ч. 1 ст. 209 КК України) у формі вчинення дій, спрямованих на приховування чи маскуванню незаконного походження коштів або іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, якщо вони вчинені з метою, передбаченою ч. 1 ст. 209 КК України, та кваліфікувати за відповідною частиною ст. 209, ч. 1 ст. 209-1 КК України чи ч. 1 ст. 166-9 КУпАП. За відсутності відповідної мети діяння, передбачені ч. 1 ст. 209-1 КК України, можуть утворювати пособництво легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ч. 5 ст. 27, ст. 209 КК України) [3, с. 737].

Частково не погоджується з висловленою позицією В. М. Бровко, який вважає, що кримінальне правопорушення, передбачений ч. 1 ст. 209-1 КК України, не може бути способом легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом тому, що передбачені в ч. 1 ст. 209-1 цього Кодексу діяння самі по собі не можуть призвести до легалізації (відмивання) злочинних доходів. Вони лише усувають перешкоди для вчинення відповідних фінансових операцій, позбавляючи Спеціально уповноважений орган можливості їх зупинення та надання узагальнених матеріалів правоохоронним органам. Також ці злочинні діяння сприяють приховуванню легалізації злочинних доходів. Якщо особа вчиняє діяння, передбачені ч. 1 ст. 209-1 КК України, з метою легалізації (відмивання) злочинних доходів, то вони утворюють пособництво вчиненню відповідного кримінального правопорушення та мають кваліфікуватись за ч. 1 ст. 209-1, ч. 5 ст. 27, та відповідною частиною ст. 209 цього Кодексу [1, с. 160].

Позиція П. П. Андрушка, підтримана В. М. Бровком, про те, що кримінальні правопорушення, передбачені ст. 209-1 КК України, можуть утворювати пособництво у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 209 цього Кодексу не викликають сумніву. Адже злочинні діяння, передбачені цією статтею, є нічим іншим ніж усуненням перешкод вчиненню кримінального правопорушення, переховуванням його слідів чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом. Враховуючи розвиток антилегалізаційного законодавства кримінальне правопорушення, передбачене ст. 209-1 КК України, на сьогоднішній день також може бути пособництвом фінансуванню тероризму (ст. 258-5 КК України).

Водночас розглядати кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 209-1 КК України, як спосіб злочинної легалізації у формі вчинення дій, спрямованих на приховування чи маскуванню незаконного походження коштів або іншого майна, чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, немає підстав, оскільки зазначені дії якраз виступають усуненням перешкод вчиненню злочинної легалізації, переховуванням її слідів чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом.

Підсумовуючи все вищезазначене у цій статті доходимо наступних **висновків**.

1. Вирішуючи питання кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209-1 КК, слід виходити виключно зі змісту диспозиції частин 1 та 2 цієї статті, а не її назви тому, що її назва, в якій йдеться про умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, за своїм змістом є значно ширшою ніж зміст диспозицій цієї статті, які передбачають кримінальну відповідальність за чітко визначений перелік діянь, що порушують відповідне законодавство.

2. Законодавець передбачив чіткий критерій, який дозволяє розмежувати склади кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 209-1 КК, та адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 166-9 КУпАП. Головна відмінність між ними полягає у відсутності в складі адміністративного правопорушення суспільно небезпечних наслідків, за відсутності яких вчинення будь-якого діяння, передбаченого ч. 1 ст. 209-1 КК України, тягне адміністративну відповідальність, передбачену ч. 1 ст. 166-9 КУпАП.

3. Друга відмінність між зазначеними правопорушеннями полягає в тому, що в ч. 1 ст. 166-9 КУпАП закріплено таку форму об'єктивної сторони, як порушення порядку подання

Спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством. Підхід законодавця не закріплювати відповідне діяння також у ч. 1 ст. 209-1 КК України є обґрунтованим.

4. Наступна відмінність між складами адміністративного та кримінального правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 166-9 КУпАП та ч. 1 ст. 209-1 КК України, полягає в тому, що предметом адміністративного правопорушення виступає будь-яка інформація, яка відповідно до положень антилегалізаційного законодавства має надаватись Спеціально уповноваженому органу, а предметом кримінального правопорушення є лише такий різновид цієї інформації, як інформація про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

5. У результаті останніх змін розголошення таємниці фінансового моніторингу або факту обміну відповідною інформацією між суб'єктами, які діють у сфері фінансового моніторингу, якщо такі дії не заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, наразі не тягне адміністративної відповідальності.

6. Кримінальні правопорушення, передбачені ст. 209-1 КК України, можуть утворювати пособництво у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 209, 258-5 цього Кодексу, проте не можуть розглядатися як спосіб злочинної легалізації у формі вчинення дій, спрямованих на приховування чи маскуванню незаконного походження коштів або іншого майна, чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення.

Список використаних джерел:

1. Бровко В. М. Кримінальна відповідальність за умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2017. 232 с.

2. Директива Європейського парламенту та Ради 2015/849/ЄС від 20 травня 2015 р. про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання доходів та фінансування тероризму, що вносить зміни та доповнення в Регламент (ЄС) 648/2012 Європейського парламенту та Ради і скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського парламенту та Ради і Директиву Комісії 2006/70/ЄС / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_037-15#Text

3. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. За заг. ред. Андрушка П. П., Гончаренка В. Г., Фесенка Є. В. Київ: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. Т. 1. 964 с.

4. Постанова Печерського районного суду м. Києва в адміністративній справі від 5 червня 2019 р. № 757/11507/19-п // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82233290>

5. Постанова Саксаганського районного суду м. Кривого Рога від 8 листопада 2013 р. у кримінальній справі № 435/3569/12// Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34640273>

6. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 25 вересня 2019 року (реєстр. № 2179) / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2179&skl=10

Дата першого надходження статті до видання: 04.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 05.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 20.03.2026